

5 september 2016

**Commissie
Grondwater**
Oud Hillegersberg

Geachte voorzitter en leden commissie BWB,

Dank u voor de gelegenheid om in te spreken bij het voorstel van B&W om de motie “prioriteit aan funderingsrisicogebieden” af te doen. De cgOH is inmiddels een bekend gezicht in uw commissie, inmiddels zijn wij niet de enigen die verontruste burgers vertegenwoordigen, er ontstaat een breed front van verontruste burgers. De cgOH spreekt in op beleidsmatige aspecten en doet dat namens de bewonersorganisaties in Hillegersberg en de Belangenvereniging Funderingsgedupeerden Nederland (BFN). Andere insprekers gaan in op hun deelgebied: Statenlaankwartier (goed meten is weten) en Goedgefundeerd gebied (grondwateraanvulling, het is vijf voor twaalf).

In 2015 – voorafgaand aan de vaststelling van Het GRP - heeft de rekenkamer een evaluatie gemaakt van de zorgplichten afvalwater en hemelwater. Er was helaas onvoldoende politieke steun om ook de zorgplicht grondwater te evalueren. Deze zorgplicht is in 2008 van kracht geworden en behoort verankerd te zijn in het GRP. Begin 2016 heeft de cgOH een ter zake kundig jurist opdracht gegeven deze verankering van de zorgplicht grondwater in het GRP te evalueren. Deze evaluatie stelt dat de gemeente zich onvoldoende inspant bij het actief informeren van bewoners over **structurele grondwateronderlast** in het openbaar gebied en over doelmatige maatregelen om **grondwateronderlast tegen te gaan**. Deze evaluatie zit bij de vergaderstukken. Bij het voorstel van afdoening constateert de cgOH geen verbetering in de toepassing van de wettelijke zorgplicht grondwater. B&W gaat bij de beantwoording van de motie niet in op de verantwoordelijkheden die de zorgplicht grondwater bij rioolvervanging aan de gemeente toevertrouwt. In het volgende doen de bewonersorganisaties drie voorstellen om gezamenlijk (gemeente, waterschap en bewoners) tot een gedragen en effectieve aanpak van de grondwaterproblemen in relatie tot houten funderingen te komen.

drie voorstellen aan de gemeente

**Commissie
Grondwater**
Oud Hillegersberg

Het eerste voorstel is om een grondwater-visie te ontwikkelen voor het funderingsrisicogebied Hillegersberg alvorens over te gaan op rioolvervangning.

Het funderingsloket stelt dat in Hillegersberg paalrot als gevolg van droogstand van funderingshout de belangrijkste oorzaak van funderingsproblemen is. Dit hoog gelegen gebied is enerzijds vanwege het naar beneden stromen van ondiep grondwater bijzonder kwetsbaar voor droogstand van houten funderingen.

Anderzijds is de hoge ligging gunstig om regenwater in de bodem vast te houden.

In de afgelopen vijftien jaar is bij rioolvervangning een groot aantal drains aangelegd om **grondwateroverlast** te voorkomen. Gebleken is dat er bij het merendeel van de aangelegde drains echter geen sprake is van grondwateroverlast maar van **grondwateronderlast**, er moet dus geen grondwater met drains **afgevoerd** worden, maar juist met infiltratieleidingen water **aangevoerd** worden. Dit voorbeeld illustreert de noodzaak om op het schaalniveau van Hillegersberg een **visie** te maken die de opgaven van grondwateronderlast, grondwateroverlast, het vasthouden van regenwater in de bodem en de houtenpaalfunderingen met elkaar verbindt.

Een grondwater-visie is voor de gemeente een instrument om doelmatige maatregelen in het openbaar gebied te nemen om wateronderlast en – overlast tegen te gaan, het geeft onder meer een kader voor het nemen van waterstaatkundige maatregelen bij rioleringsprojecten en bij werken in het openbaar gebied. Voor de bewoners geeft een dergelijke visie duidelijkheid over het nemen van maatregelen op hun eigen terrein. Het waterschap wil actief deelnemen aan het maken van een dergelijke grondwater-visie, het heeft vooral belang bij het beter vasthouden van regenwater in de bodem en het tegengaan van wateroverlast. Het waterschap ziet kansen. Het is aan de gemeente om voor de opstelling van de beoogde visie de coördinatie tussen gemeente, waterschap en bewonersorganisaties op zich te nemen. Over de wens van burgersom te participeren in dit proces hoeft u zich geen zorgen te maken.

Het tweede voorstel is het gezamenlijk uitwerken van het begrip structurele grondwateronderlast door de afdeling water (GRP) en het funderingsloket.

In het vigerende GRP wordt voor structurele grondwater**onderlast** geen algemene maatstaf gehanteerd. In het GRP2011 is met een kaart aangegeven dat in Hillegersberg het risico op funderingsschade door grondwateronderlast (paalrot) tussen de 5 en 30 % van de panden betreft. De kaart is gebaseerd op destijds beschikbare funderingsonderzoeken en grondwaterstanden. Deze kaart is niet meer aangepast. Inmiddels weten wij dat in het pilotgebied 'Goed Gefundeerd' de percentages veel hoger liggen: 800 van de 1200 woningen!

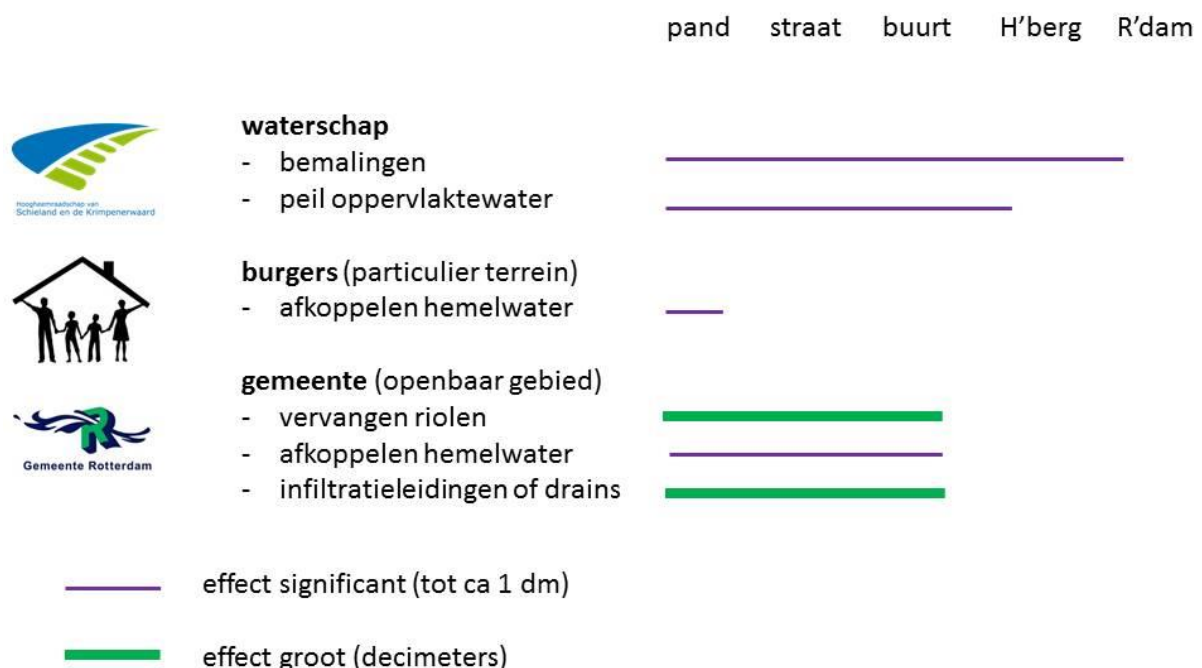
Bij de door de gemeente gesubsidieerde funderingsonderzoeken toetst het funderingsloket droogstand van houten funderingen op basis van de Richtlijn onderzoek en beoordeling van houten paalfunderingen onder woningen, de zogenaamde F30-richtlijn. Deze richtlijn geeft geen uitsluitel over het risico op funderingsschade door paalrot. Bij de door de gemeente gesubsidieerde funderingsonderzoeken wordt de in het GRP2011 gehanteerde methode van risico op paalrot ook niet gebruikt. Hierover bestaat bij burgers en ingenieursbureaus veel verwarring.

Wij stellen u voor dat het funderingsloket en het waterloket de in het GRP2011 gehanteerde methodiek van risico op paalrot gezamenlijk uitwerken en aanpassen en hierbij gebruik maken van voortschrijdend (landelijk) inzicht. De bewonersorganisaties zijn van mening dat het aangeven van structurele grondwateronderlast en het risico op paalrot op het schaalniveau van buurten en straten binnen handbereik ligt. Dit is zeker het geval in het pilot gebied “Goed gefundeerd”.

Het derde voorstel is het gezamenlijk uitwerken van de “doelmatigheid” van waterstaatkundige maatregelen om grondwateronderlast tegen te gaan.

Onderstaand figuur geeft een overzicht van het schaalniveau en effect van waterstaatkundige maatregelen om grondwateronderlast tegen te gaan. In maart 2016 presenteerden de bewonersorganisaties dit figuur op een gezamenlijke bewonersavond (zie www.inhillgersberg.nl). Voorgesteld wordt om de doelmatigheid van deze maatregelen uit te werken. Het waterschap is hier al volop mee bezig. In het vigerende GRP staat dat doelmatige maatregelen zowel effectief als efficiënt moeten zijn: de mate van invloed van een maatregel op een situatie of probleem bepaalt de effectiviteit. Bij efficiëntie gaat het vooral om een afweging van het risico en de kosten van een maatregel. Met deze globale omschrijving blijven er toch ondoorzichtige situaties bestaan.

schaal en effect maatregelen

Over de doelmatigheid van infiltratieleidingen bestaan onduidelijkheden (zie inspraakreacties Goed Gefundeerd en Jelle Feenstra). In het vigerende GRP staat: “in gebieden met voldoende oppervlaktewater wordt het peil van het oppervlaktewater als richtinggevend voor het gewenste grondwaterpeil beschouwd”. De gemeente hanteert dit uitgangspunt voor infiltratieleidingen om

deze direct aan te sluiten op het oppervlaktewater, in Hillegersberg NAP -2,85 m. Een dergelijk grondwaterpeil is echter voor heel veel panden onvoldoende om de houten funderingen goed onderwater te krijgen. De bewoners vinden dat het gewenste grondwaterpeil op basis van doelmatigheid voor de houten funderingen bepaald moet worden. Deze vraag van bewoners was voor de cgOH aanleiding om WARECO opdracht gegeven een visie te geven op de aanvoer van oppervlaktewater in het zuidelijk deel van het Kleiwegkwartier (zie bijlage). Hieruit blijkt dat de meerkosten om het gewenste grondwaterpeil van NAP -2,85 m (voornemen gemeente) naar NAP -2,65 m (voorstel bewoners) te brengen beperkt zijn. Te weten een eenmalige investering van € 30.000, -. Overigens is naar onze mening een onderzoek van de rekenkamer naar doelmatigheid van maatregelen gewenst.

Wij vragen u om onze drie voorstellen door te vertalen naar het toekomstige rioleringsbeleid zodat recht gedaan wordt aan de gemeentelijke zorgplicht grondwater met behulp van transparant beleid in een gebiedsgerichte visie. Tevens vragen wij tempo te maken in het project Goed gefundeerd!, zoals het werken met een persleiding.

Wij danken u voor uw aandacht, namens de cgOH, Sieb de Jong en Tineke van Oosten.